

Dr hab. Bożena Kucała

Kraków, 10 marca 2020 r.

Instytut Filologii Angielskiej

Uniwersytet Jagielloński

**Ocena dorobku naukowego doktor Anny Bugajskiej w postępowaniu habilitacyjnym
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo**

Pani doktor Anna Bugajska jest od r. 2018 adiunktem w Katedrze Filologii Angielskiej oraz Katedrze Etyki Ogólnej i Stosowanej w Akademii Ignatianum w Krakowie. Wcześniej pracowała jako wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Sączu (2011-13) oraz adiunkt w Wyższej Szkole Europejskiej w Krakowie (2013-18). Zwraca uwagę dynamika kariery naukowej Habilitantki: począwszy do licencjatu uzyskanego w 2005 r. w PWSZ w Nowym Sączu, przez magisterium na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie w 2007, po doktorat obroniony na Uniwersytecie Jagiellońskim w 2012; dr Bugajska wystąpiła teraz z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego zaledwie siedem lat po uzyskaniu stopnia doktora. Analiza dorobku Habilitantki pokazuje, że jej szybko rozwijająca się kariera zawodowa znajduje odzwierciedlenie w jej aktywności naukowej i dydaktycznej.

Ocena monografii wskazanej jako osiągnięcie naukowe

W obszernej, liczącej 279 stron monografii *Engineering Youth. The Evantropian Project in Young Adult Dystopias* (Wydawnictwo Uniwersyteckie Ignatianum, 2019), Autorka stawia sobie ambitne zadanie przekrojowego ujęcia pewnego typu literatury młodzieżowej, dla którego określenia posługuje się terminem „projekt evantropijny”. Chodzi, jak wyjaśnia we

wstępie, o literaturę dystopijną zawierającą motywy science fiction, w szczególności zaś odniesienia do biotechnologii. Ale dodatkowym kryterium ma być pojawiający się w nowszej literaturze młodzieżowej element optymizmu lub akceptacji możliwości ludzkiego „ulepszania”, które stwarza (lub wkrótce prawdopodobnie stworzy) współczesna nauka (s. 18-19). Tu od razu pojawia się pytanie, czy w takim razie zasadne jest mówienie o dystopii, bo może odpowiedniejsze byłoby odwołanie się do tradycji utopii. Autorka jest świadoma tego dylematu, niemniej przejawia się on ciągle w dalszej dyskusji, co prowadzi do wniosku, że definicja terminu „evantropia” pozostaje nieostra. Książka jest jednocześnie próbą definiowania i promocji tej koncepcji, w której powstaniu p. Bugajska miała swój udział.

Wstęp określa zakres podjętych badań, kontekst historyczno-literacki oraz kulturowy „evantropijnej” literatury oraz wymienia szczegółowe zagadnienia, którymi Autorka chce się zająć. Już w tym wprowadzeniu widać odczytanie Autorki, jej rozległą znajomość źródeł oraz teorii, do których chce się odwoływać, zwłaszcza związanych z pojęciami transhumanizmu i posthumanizmu. Warto przy tym podkreślić, że p. Bugajska zajmuje się zjawiskami najnowszymi, gdyż skupia się na książkach wydanych w XXI wieku, szczególnie ostatniej dekadzie. Także źródła pozaliterackie obejmują najnowsze publikacje, w tym, jak można wnioskować z dat wydania, takie, które ukazywały się w trakcie powstawania monografii. Niepotrzebne natomiast wydaje mi się wtrącanie uwag o „biowartościowości” literatury (co Autorka zresztą nieproporcjonalnie uwypukla w Autoreferacie). Również dalej, w rozdziałach, Autorka niekiedy zastanawia się, jak przedstawienia literackie biotechnologii wpływają na młodego odbiorcę i jak w związku z tym może się kształtować rynek takich technologii. Są to tylko domysły, bo Autorka nie badała przecież recepcji, a w każdym razie nie ma na to dowodów w tekście.

Rozdział pierwszy ma charakter teoretyczny; Autorka poświęca tu więcej uwagi definicji samego pojęcia evantropii w odniesieniu do obecnego od dawna w myśli transhumanistów projektu ulepszania ludzkiego ciała, a nawet umysłu, a raczej mózgu – traktowanego jako ontologicznie związanego z cielesnością. Zjawisko nie jest więc nowe, ale dopiero niniejsza monografia promuje sam termin – nie jest jasne, na ile nowy. Jak się dowiadujemy, użył go argentyński badacz Lucas Misseri podczas konferencji w Krakowie w 2016 r. (s. 35) i on wskazany jest jako jego twórca (s. 25), a jego sens i ostateczne brzmienie kształtowało się w korespondencji mailowej Misseriego z p. Bugajską. Autorka mimochodem rzuca uwagę, że jest to „obvious borrowing” z Péreza i Delgado (s. 35) – nie jest to bynajmniej oczywiste i konieczny byłby przypis i odpowiednia pozycja w bibliografii – czego brak. Pierwotnie podana definicja jest dość jasna, ale Autorka definiuje ten termin dalej, także

wczytując znaczenia wykraczające poza etymologię słowa. Widzę zbyt wiele arbitralności w ustalaniu, co ten termin może/nie może/powinien oznaczać, gdyż sprawia to wrażenie, że będzie to nie tyle klucz, co wytrych pasujący do różnych rzeczy, w zależności od decyzji jego twórców. Jakkolwiek monografia w pełni uzasadnia odrębne potraktowanie takiego motywu w literaturze uto/dystopijnej i doceniam dążenie Autorki do skonstruowania teoretycznych ram dyskusji, to pozostaję nieco sceptyczna wobec celowości wprowadzania tego pojęcia. Tym bardziej że sama Autorka w dalszych częściach pracy często (mam wrażenie, znacznie częściej niż „evantropia”) posługuje się ugruntowanymi określeniami takimi jak „H+ movement” albo „human enhancement” (np. tytuł trzeciego rozdziału). W dalszej części tego samego rozdziału zaskakuje informacja, że pojęcie „evantropii” pojawiło się w latach 30. XX wieku (s. 46). Tu Autorka niestety niczego więcej nie wyjaśnia na temat jego genezy – skoro jednak termin został już kiedyś użyty, rodzi się pytanie, dlaczego powstała potrzeba tworzenia go od nowa. Zastrzeżenia metodologiczne budzi fakt, że Autorka już operuje terminem, który właściwie do końca swojej książki jeszcze definiuje i modyfikuje. Nazywa pewne teksty evantropijnymi zanim nakreśli granice tego pojęcia, np. w sekcji 4 rozdziału drugiego. Poza tym, jeśli definicja terminu pozostaje nieostra, a literacka „evantropia” nakłada się na wiele innych gatunków i konwencji literackich, to co by miało stanowić czysto evantropijną literaturę („purely evantropian literature”, s. 140)? Zastanawia też kilkukrotne użycie trybu warunkowego w definicji, np. „Evantropian dystopia in literature would be a contemporary incarnation of the eugenic dystopia” (s. 135) – czy chodzi o empiryczne badanie istniejącego korpusu literackiego, czy o postulaty normatywne?

Rozdział pierwszy zawiera również historię transhumanizmu. Autorka omawia rozwój tej koncepcji w ostatnich dekadach, ale cofa się także aż do Renesansu, by wskazać na tendencje poprzedzające pewne dwudziestowieczne teorie i wytwory kultury. Zakres materiału jest bardzo szeroki – Autorka posługuje się imponującą liczbą źródeł i uwzględnia w swym przeglądzie zjawiska z różnych dyscyplin. Kolejna część rozdziału zawiera omówienie typów ulepszania człowieka („human enhancement”), w tym obszerny i bardzo szczegółowy – jak na pracę humanistyczną – przegląd istniejących biotechnologii. Ostatnia część rozdziału poświęcona jest naszkicowaniu problemów etycznych towarzyszących rozwojowi biotechnologii. Jakkolwiek sekcja ta jest niezbyt długa, to budzi podziw erudycja Autorki i swoboda, z jaką odwołuje się do różnych stanowisk formułowanych przez filozofów i kulturoznawców.

W drugim rozdziale Autorka przedstawia historię literatury zawierającej motywy zapowiadające „evantropię” literacką. Sięga do przykładu *Brave New World* Huxleya, ale

potem cofa się jeszcze do XIX wieku, by w końcu przejść do czasów współczesnych. Tu Habilitantka pokazuje znów dużą erudycję i budzącą podziw znajomość tematu, łącząc nawiązania do postępów naukowych z przedstawieniami literackimi. Ten przegląd jest wartościowy sam w sobie, choć dla klarowności wyводу byłoby lepiej, gdyby Autorka nie starała się przekazać wszystkiego, albo prawie wszystkiego, co wie na ten temat. Być może nie było potrzeby przytaczania aż tylu przykładów narracji literackich – bo z konieczności robione jest to bardzo skrótowo, często czytelnik dostaje tylko kilkudzaniowe streszczenie fabuły, wraz z tezą, jakie stanowisko czy trend dany tekst reprezentuje. Omówienie oscyluje między chronologią a kwestiami gatunkowymi.

Rozdział drugi kończy się również przeglądem literatury dystopijnej, ale tym razem w opowieściach pisanych dla młodego odbiorcy. Z perspektywy struktury całej monografii jest to dobre posunięcie, tyle że Autorka przedwcześnie wchodzi w obszar wątków „evantropijnych” w publikacjach z XXI wieku, co stanowi właściwy zakres rozdziału trzeciego. W tej części czytelnik znów otrzymuje fachowy i obszerny przegląd pewnych tendencji, ale, tak jak poprzednio, przeszkadza mi w lekturze mnogość przytaczanych tytułów i streszczanych fabuł. We wstępie do książki Autorka zapowiedziała, że będzie się odnosić do 65 powieści – chyba istotnie tak jest, ale był to kontrowersyjny zamysł.

Rozdział trzeci, zatytułowany „Human Engagement in YA Dystopias”, podzielony został na dwie części, poświęcone, odpowiednio, „ulepszeniom” ciała oraz ulepszeniom „subiektywności” człowieka (tak sama Autorka tłumaczy w Autoreferacie słowo „subjectivity”, choć chodzi chyba raczej o podmiotowość). Obie części składają się z sekcji analizujących różne typy modyfikacji w obrębie tych dwóch sfer. W drugiej części Autorka posługuje się kategoriami wyróżnionym przez Michaela Hauskellera: cognitive enhancement, emotional enhancement, moral enhancement. Podział ten jest uzasadniony i wskazuje wiodące motywy w wybranych utworach literackich. Do każdej kategorii Autorka dobiera co najmniej kilkanaście przykładów. Można by jednak oczekiwać bardziej klarownego omówienia poszczególnych zagadnień wewnątrz poszczególnych sekcji. We wstępie Autorka określiła rozdziały pierwszy i drugi jako teoretyczne, natomiast rozdział trzeci miał być analityczny. W praktyce nie bardzo widać różnicę w charakterze rozdziałów 2 i 3: ten trzeci także ma profil przeglądowy. Nie jest to błąd sam w sobie, bo przecież analizy przekrojowe mają oczywiste zalety, ale argumentacja byłaby przejrzystsza, gdyby Autorka ograniczyła się do mniejszej liczby tytułów i postawiła raczej na głębię interpretacji niż rozległość badanego pola. Tymczasem często (ta tendencja wydaje się wzmacniać pod koniec rozdziału, pisanego chyba w coraz większym pośpiechu, jak widać choćby po niezręcznej konstrukcji niektórych zdań)

mamy do czynienia ze swoistym katalogowaniem przykładów, które w dodatku niejednokrotnie są wprowadzane lub wzmiankowane na tyle pobieżnie, że stają się nieczytelne. Trochę się też gubi teza Habilitantki, że ogólnie literatura ewantropijna przekazuje pozytywne nastawienie do biotechnologii. Tytuł rozdziału sytuuje wybrane teksty w kategorii „dystopii”, a, jak się okazuje w trakcie dyskusji, moralne i emocjonalne „ulepszanie” to raczej manipulacja i pozbawianie tożsamości. Ambiwalentny stosunek do postępu technologicznego w wybranych powieściach udało się Autorce pokazać w artykułach, ale tu, z powodu zastosowanej metodologii pracy, słabiej widać tę niejednoznaczność.

Krytycznie oceniam te fragmenty, gdzie Autorka spekuluje, jak poszczególne narracje mogą wpłynąć na odbiorcę, ponieważ jej domysły nie są poparte dowodami, a przed wszystkim wydają się być oparte na założeniu, że nastoletni czytelnik nie rozróżnia fikcji literackiej od rzeczywistości, jak wydaje się sugerować np. zdanie „the willpower to control the enhanced body becomes yet another admirable feature that may entice the readers to attempt becoming superhuman” (s. 192). Inny przykład: konkludując fragment o *The House of the Scorpion*, Autorka stwierdza: „the familiar picture of deep old age is unsettling, and puts the readers before a difficult dilemma: complete corruption and death or unethically obtained functionality” (s. 193) – wątpliwe, aby czytelnicy istotnie stawali przed takim wyborem jak bohaterowie fantazji sci fi.

Jako zalety monografii chciałam jeszcze raz podkreślić ogromną wiedzę Autorki, jej odczytanie i wysokie kompetencje w dziedzinie, którą się zajęła. Niewątpliwie można uznać ją za eksperta w zakresie literatury YA, sci-fi, cyberpunk, biopunk, transhumanistycznej, dystopijnej, utopijnej etc. (by przytoczyć tylko część pojęć, które padają w książce). Bardzo obszerna bibliografia znajduje odzwierciedlenie w tekście, a interdyscyplinarność podnosi wartość książki. Samo dokonanie przeglądu najnowszych tekstów literackich odzwierciedlających postęp i wyzwania biotechnologii oraz próbę ich uporządkowania i klasyfikacji należy uznać za znaczący i oryginalny wkład Habilitantki w badania naukowe.

Stąd moja ocena monografii jest w sumie pozytywna.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Po doktoracie, w latach 2013-18, dr Bugajska opublikowała 21 artykułów naukowych w czasopiśmie i rozdziałów w książkach. Według Autoreferatu, kolejne 4 są w druku lub w recenzji. Ilościowo jest to więc znaczny dorobek, świadczący o intensywnej i systematycznej pracy.

Kilka artykułów kontynuuje tematykę podjętą w pracy doktorskiej, która była poświęcona brytyjskiej literaturze końca XVIII wieku. Pierwszy chronologicznie artykuł, „The King of Dunces and a Simple Child” (2013) to szczegółowe omówienie wiersza Colleya Cibbera „The Blind Boy”, który Autorka, stosując metodę *close reading*, interpretuje jako zapowiedź nowej, romantycznej epoki w poezji angielskiej. Argumentacja jest rzetelna i przekonująca, odwołująca się do kilku znanych koncepcji obecnych w myśli XVIII wieku. Artykuł „*The Poems of Ossian – Between Memory and Imagination*” (2015) wydaje się w jakimś stopniu wyrastać z doktoratu, który dotyczył właśnie pojęcia wyobraźni w poezji brytyjskiej tego okresu. Artykuł jest przejrzysto napisany, choć nieoryginalny. Zaskakuje uwaga Autorki, że *Pieśni Osjana* są utworem mało studiowanym (s. 29), bowiem jest wręcz odwrotnie, o czym świadczy choćby obszerna bibliografia na końcu artykułu – która zresztą wydaje się być o wiele na wyrost, gdyż w tym stosunkowo krótkim tekście nie widać aż tak rozległego i dogłębnego użycia źródeł krytycznych (podobne spostrzeżenie dotyczy też kilku innych artykułów). W innej publikacji, „Scottish Ghosts, English Wraiths: The Supernatural Imagination of Macpherson and Tolkien” (2014) Autorka jest bardziej ambitna, stara się bowiem wyjść poza znaną sobie epokę i prezentuje studium porównawcze motywów celtyckich u Macphersona i Tolkiena. Teza o niejednoznacznym stosunku obu autorów do tradycji celtyckiej nie jest oczywiście nowa, ale pokazanie tego na przykładzie odwołań do „ghosts” i „wraiths” w *Pieśniach Osjana* oraz *Władcy pierścieni* jest interesującym pomysłem. Tu również argumentacja oparta została na dość szczegółowej analizie tekstów, przy stosunkowo skromnych doniesieniach do teorii i krytyki. Ciekawa jest też próba omawiania *Pieśni Osjana* w kontekście tradycji wiersza prozą („Prose Poetry as a Means of Self-Reflection in *The Poems of Ossian* by James Macpherson” [2014]), choć kontrowersyjne budzi przypisanie tej formie poetyckiej tematyki autorefleksji jako cechy definiującej, na czym oparty został cały wywód Autorki. W artykule „Tales of the Times of Old: Britons in *The Poems of Ossian*” (2015) Autorka ponownie odwołuje się do utworu Macphersona, tym razem wykorzystując swą dogłębną znajomość *Pieśni Osjana* do ilustracji tezy, że, ukazując zmagania szkocko-angielskie w czasach legendarnych, pisarz w zawoalowany sposób odnosił się do

współczesności. Artykuł jest dobry i logicznie skonstruowany. Jest to również pierwsza publikacja Autorki w czasopiśmie zagranicznym.

W Autoreferacie dr Bugajska wskazuje twórczość Inklingów jako oddzielny obszar swoich badań. Zarówno jej praca licencjacka jak i magisterska poświęcone były *Kronikom z Narnii*. Jednak po doktoracie publikacje w tej dziedzinie są na razie tylko trzy, wliczając w to wspomniany wyżej artykuł zestawiający Tolkiena z Macphersonem. „Many Faces of Prospero in C.S. Lewis’s *The Voyage of the Dawn Treader*” (2018) jest rzetelnym studium intertekstualnych odniesień do *Burzy* Szekspira w powieści Lewisa. Tu jednak również obszerna bibliografia kontrastuje ze stosunkowo skromnymi odwołaniami do krytyki w samym artykule, często sprowadzającymi się tylko do zasygnalizowania danego źródła. Artykuł zyskałby na wartości naukowej, gdyby Autorka stosowała przypisy – w wielu miejscach są one potrzebne, ale niestety nie ma ani jednego. Twórczości innego pisarza z kręgu Inklingów, Charlesa Williamsa, dotyczy drugi artykuł z tej niewielkiej grupy, *Descent into Hell* („*Descent into Hell. Pauline Anstruther’s Long Way to Her Self*” [2015]). Czytelnik otrzymuje *close reading* powieści, tym razem jednak, w odróżnieniu od innych publikacji p. Bugajskiej, artykuł praktycznie pozbawiony jest ram teoretycznych lub historyczno-literackich, co obniża jego wartość.

Zainteresowanie Habilitantki twórczością literacką C.S. Lewisa zbieżne jest z obszarem badań, w którym p. Bugajska ma najwięcej osiągnięć i który wysuwa się na plan pierwszy jej pracy naukowej, mianowicie literatura dziecięca i młodzieżowa. Opublikowała artykuł na temat powieści Geraldine McCaughrean *Peter Pan in the Scarlet* jako współczesnego hipertekstu *Piotrusia Pana* („*Pirate Neverland*” [2015]), a także „*Of Neverland and Young Adult Spaces in Contemporary Dystopias*” (2016), który analizuje nawiązania do toposu Nibylandii w wybranych współczesnych powieściach dystopijnych. Artykuł wyróżnia się rzetelną podbudową krytycznoliteracką oraz odwołuje się do koncepcji heterotopii Foucault. Podobnie jak w poprzednim artykule, Autorka podąża tropem intertekstualnych referencji, trafnie wskazując tendencje, które wpłynęły na charakter współczesnego przetworzenia miejsca wykreowanego w klasycznej powieści J.M. Barrie’go. Artykuł stanowi cenny i ciekawy wkład w krytykę kanonu dziecięco-młodzieżowej. Został opublikowany w punktowanym piśmie międzynarodowym, *The ESSE Messenger*, w numerze poświęconym literaturze dziecięcej.

W tym oraz innych, nowszych artykułach p. Bugajska zajmuje się już wprost tematyką, w której osadzona jest również jej monografia, mianowicie przedstawieniami współczesnych osiągnięć biotechnologii i ich możliwych następstw i implikacji etycznych i społecznych w literaturze skierowanej do młodego odbiorcy. Autorka odwołuje się do tradycyjnych pojęć

utopii i dystopii, ale obficie korzysta też z nowszych koncepcji, transhumanizmu i posthumanizmu, rozwijanych przez współczesnych filozofów, socjologów i krytyków kultury. W tym cyklu artykułów widać wyraźnie autentyczne zaangażowanie Habilitantki w studiowaną tematykę, wysokie kompetencje merytoryczne i bardzo dobrą znajomość źródeł. Imponuje zwłaszcza interdyscyplinarność nowszych publikacji – Autorka odnosi się do osiągnięć biotechnologii, a także sięga po pojęcia z dziedziny socjologii i filozofii. Mniej udany jest moim zdaniem artykuł „Family, State, Fiction: ‘State Is Family’ Metaphor in Juvenile Dystopias” (2016), gdzie wprowadzenie na temat instytucji rodziny jest dość powierzchowne. Nie jest też dobrą strategią odwoływanie się do źródeł w tekście przez zbiorcze wyliczanie ich w nawiasie, jak to Autorka niekiedy robi (np. s. 72, 73). Natomiast na bardzo wysoką ocenę moim zdaniem zasługują artykuły takie jak „Tomorrow’s Kin: Intergenerational Solidarity after the Genome” (2018), „‘Religia’ ulepszenia: od ewantropii do nieśmiertelności” (2018) czy „Gaja, Eden i Medea: przetworzenia ekotopii w dystopii młodzieżowej” (2018). Bardzo interesujący jest też artykuł na temat obecności nordyckich mitów w powieści Patricka Nessa *More than This* i próba wpisania mitycznych miejsc w Baudrillarda pojęcie hiperrzeczywistości („Baudrillard’s Glaesisveillir: Norse Myth of the Third Order in *More than This*” [2017]). Na podkreślenie zasługuje też fakt, że, bazując na literaturze młodzieżowej, Autorka potrafi podjąć różnorodne zagadnienia badawcze, takie jak wielokulturowość, imigracja, starość czy ekologizm, i osadzić powieści w szerokim kontekście kulturowym.

Szkoda, że dotychczas tylko jeden artykuł dr Bugajskiej ukazał się w punktowanym piśmie; w dorobku publikacyjnym brakuje też redagowanej monografii. Z drugiej strony, Habilitantka ma doświadczenie jako redaktor czasopisma; jak podaje, od r. 2013 jest recenzentem, tłumaczem, redaktorem i korektorem pisma *Kultura i Polityka*, wydawanego przez Wyższą Szkołę Europejską (gdzie opublikowała kilka własnych artykułów).

Czytając publikacje p. Bugajskiej w porządku chronologicznym (a więc odwrotnie niż sugeruje Autoreferat), dostrzec można wyraźnie postęp, jaki badaczka zrobiła od czasu uzyskania doktoratu. Od rzetelnych, choć stosunkowo nieskomplikowanych omówień tekstów literackich p. Bugajska przeszła do publikacji na wysokim poziomie merytorycznym, operujących rozległą siatką pojęć z różnych dziedzin, co pozwala jej na innowacyjne i interdyscyplinarne interpretacje literatury. Od początku zauważyć też można dobre opanowanie warsztatu: w artykułach Autorka zaczyna od jasnego sformułowania tezy badawczej, przeprowadza logiczną argumentację i poświęca dużo uwagi konkluzjom. Chciałam również z uznaniem odnotować fakt, że, pisząc płynnie po angielsku, Habilitantka potrafi też posługiwać się ładną polszczyzną akademicką, co nie dla każdego anglisty jest łatwe.

P. Bugajska wykazuje się dużą aktywnością jeśli chodzi o udział w konferencjach – od czasu doktoratu wygłosiła referaty na 17 konferencjach, w tym 2 zagranicznych, w Cambridge i Tarragonie (nawiasem mówiąc, od strony edytorskiej lista tych wystąpień w Autoreferacie pozostawia nieco do życzenia – tytuły referatów zlewają się z nazwami konferencji; brak dokładnych dat). W nawiązaniu do uwagi o wzrastającym poziomie merytorycznym publikacji dr Bugajskiej, trzeba podkreślić, że równolegle wzrasta jej aktywność konferencyjna – w r. 2018 wygłosiła aż 7 referatów. Warto przy tym odnotować, że kilka wystąpień nie ma jeszcze pokrycia w dotychczasowych publikacjach, co pozwala przypuszczać, że nowe artykuły są w przygotowaniu.

Wśród innych aktywności Habilitantki warto wymienić jej funkcję sekretarza komitetu organizacyjnego konferencji „Culture, Economy and Education. Theoretical and Practical Aspects” w Wyższej Szkole Europejskiej w Krakowie (2018).

Dr Bugajska jest członkiem międzynarodowego stowarzyszenia Utopian Studies Society, a także współpracuje z International Research Society for Children’s Literature oraz Cambridge Centre for Research in Children’s Literature.

Innym ważnym przejawem aktywności naukowej Habilitantki jest złożenie dwóch wniosków na projekty badawcze do NCN, w 2014 i 2015 roku. Wnioski zostały odrzucone, ale sam fakt ich złożenia świadczy korzystnie o ambicjach naukowych badaczki. W 2016 r. złożony został też wniosek do NPRH na tłumaczenie powieści – niestety, Habilitantka nie informuje w Autoreferacie o jego losach.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Dr Bugajska ma duże doświadczenie dydaktyczne. Oprócz różnorodnych zajęć z PNJA, prowadziła zajęcia z literatury brytyjskiej i amerykańskiej, historii i kultury USA, teorii literatury. Prowadziła też seminaria licencjackie i magisterskie; zaskakuje wysoka liczba wypromowanych magistrów – aż 51 osób od 2013 r. Równie zaskakująca jest informacja, że (w chwili składania Autoreferatu) Habilitantka miała pod opieką jednocześnie 22 studentów na seminarium magisterskim w Wyższej Szkole Europejskiej i 24 na seminarium licencjackim w Akademii Ignatianum. Taka liczba byłaby trudna do udźwignięcia nawet dla bardzo doświadczonego pracownika. Mimo to, dr Bugajska w jakiś sposób godziła tę ogromną pracę dydaktyczną z porównywalnie dużym zakresem obowiązków organizacyjnych. P. Bugajska pełniła w Wyższej Szkole Europejskiej cały szereg wymagających funkcji organizacyjnych – m.in. koordynator ds. kierunku filologia, pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia,

koordynator praktyk oraz koordynator wymian międzynarodowych. Dodatkowo, w ciągu kilku lat swej pracy w WSE, p. Bugajska uczestniczyła w czterech programach edukacyjnych finansowanych ze środków europejskich.

Habilitantka ma również pewne osiągnięcia popularyzatorskie – prowadziła wykłady na Uniwersytecie Trzeciego Wieku WSE i zajęcia dla uczniów I LO w Nowym Targu. W tym miejscu jednak informacje podane w Autoreferacie są bardzo zdawkowe.

Konkluzja

Na podstawie dorobku przedstawionego przez dr Annę Bugajską uważam, że spełnia ona ustawowe wymogi stawiane kandydatom na samodzielnych pracowników naukowych. Jest badaczką ambitną, o dużym potencjale naukowym, ukształtowanych zainteresowaniach naukowych, zaangażowaną w wybraną tematykę. Jej dorobek, uzyskany – co warto raz jeszcze podkreślić – w rekordowo krótkim czasie, uzasadnia ubieganie się o stopień doktora habilitowanego.

Popieram wniosek o dopuszczenie dr Anny Bugajskiej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Bożena Kuciel